

KEDACIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 str. garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nerancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Lavina crește.

(Ag) Vineri, 23 Decembrie, în ultima ședință înainte de sărbătorile Crăciunului, între mai mulți oratori, mai ales presidentul partidului apopyist Horánszky s'a năpustit cu extremă vehemență asupra lui Bánffy desvelind unele convorbiri până acum ținute secrete ce le avură acesți doi bărbați în decursul celor trei ani din urmă. Horánszky a descoperit obște lucruri din cari a tras concluziuni neîndurate, dar logice, încât a spus despre Bánffy că a înșelat de mai multe ori și partidul apopyist întreg și personal pe unii dintre membrii lui, în primul rând pe însuși Horánszky, care și-a condensat judecata despre Bánffy în cuvintele, că: „nici o singură casină pe cât de neînsemnată diu țeară n'ar trebui să sufere pe Bánffy ca membru al său“.

În ziua aceasta Bánffy era în Viena, Cum a aflat de insultele ce i-le aruncase Horánszky, i-a scris ocestuia încă din Viena o scrisoare cât se poate de caracteristică pentru gradul de înverșunare, de care sunt stăpâniți cei cu revoluția și conspirația contra constituției din 1867, de care precum lumea nemaghiară o spune de mult încă, s'au făcut nevrednici în toate privințele, nevrednici și nedestoinici, fiindcă n'au îndeplinit nici una din speranțele ce punea în ei de Coroana, fie cetățenii, ori lumea din afară.

Aici să relevăm îndeosebi numai pasajele din urmă ale scrisorii anume:

„Așadar' v'aduc la cunoștință, că procedarea d-voastră n'a fost nici îndreptățită, nici cinstită, ba nici chiar bărbătească.

„Justificată n'a fost d'aceea, fiindcă v'ați folosit în mod unilateral și cu micimea de suflet volnică de relațiunile contactului particular ce era între noi; n'a fost cinstită fiindcă n'ați expus toate amănunțele consultațiilor noastre în așa mod, cum ele s'au petrecut: ear' critica ce ați legat de ele n'a fost bărbătească, căci a vătăma pe cineva înscodind cu premeditare intrigi viclene — tocmai după declarațiunile ce făcusem înaintea d-tale — numai un om laș poate fi capabil știindu-se la adăpost de a da satisfacție.

Horánszky cum a primit scrisoarea ori, imediat a hotărât, că va cere satisfacție de la Bánffy: și de oare-ce insultele sunt așa de grave și așa de pe față aruncate, afacerea negreșită va fi aplanată numai „pe terenul de onoare“, adică cu arme.

Aplanată? Nu; ne rectificăm la moment.

Când trebile au ajuns până la astfel de priveliști, atât dintr'o parte cât și din cealaltă; nu mai poate fi vorba de viață și lucrarea măcar numai relativ pacinică în sinul reprezentanților de-asupra cărora planează singura triumfătoare corupția, soră și tovarășe nedespărțită și nedespărțibilă a „ideiei“ statului unitar maghiar.

Nu mai poate fi vorba de lucrarea regulată în Dieta maghiară. Sunt aproape două săptămâni de când în cameră nu există deloc presidiu: nici president nici vice-president; „desbaterile“ — vorbă să fie — le conduce o căzătură kossuthisto-republicană rămasă din 1848, de care își bat joc, mai pe ascuns mai pe față, toate partidele.

O grămadă de proiecte din cele mai importante stau neresolvate, și în primul loc cele 2 absolut indispensabile: despre budget și despre relațiunile cu Austria. O astfel de stare revoluționară, chaotică, nu domnea dincolo nici la culmea obstrucției, în Noembrie 1897, când Ba teni fusese silit să demisioneze acolo presidiul camerei a rămas complet, n'a demisionat nici un membru al lui, de și vice-presidentul Abrahamovici apucat de brațe fusese chiar țarit de pe scaunul său. Majoritatea parlamentară dincolo, compusă din reprezentanții popoarelor, cari se luptă pentru egala îndreptățire, era și este gata a se expune în modul cel mai hotărât pentru guvern; pe când majoritatea din dieta maghiară n'are nici o putere de a rezista la atacuri. Fiecare membru al ei se simte încărcat cu pacate.

Și tocmai moralitatea aceasta a vieții politice maghiare în toate privințele și în toate straturile, este cauza, pentru care nici Szilágyi, în tocmă ca Ugron, cel slăvit, nu mai găsește convenita ascultare nicăiri, în nici o parte.

Par'că își dă seamă, par'că știe mai bine de cât ori care altul, că zilele elicei „sdrobitorului de naționalități“, — sunt numărute, că compania Tisza—Bánffyana e pe cale a se descompune.

Înțeleptul Monarch, neovind cutremuri nici sgudueli, caută a feri interesele mari ale statului de stricăciuni ce ar urma negreșit dintr'o prăbușire năpraznică a partidului, de aceea îl ține pe Bánffy, până îi este numai cu puțință, astfel ca să nu cază nici umbră de vre-o procedere neconstituțională asupra Lui; de aceea nu găsește de lipsă a veni la Budapesta să intervină poate personal, lăsându-i deocamdată pe revoluționari și conspiratori să se descurce ei înși pe ei dacă pot.

Dar', ori-ce s'ar întâmpla la 1 Ianuarie, fie că țeara va intra în stare de „afară de lege“, (ex—lex, törvénykülli állapot), ori ba; fie că trebile statului vor fi conduse pe un timp oare-care cu conlucrarea parlamentului, ori fără el; un lucru, un câștig e așa zicând sigur, anume: că baza sistemului Tiszaist, partidul cu clichele lui se va destrăma, sau cel puțin într'atâta va slăbi, încât nu va mai fi factor hotărâtor în viața statului.

Barem atâta deocamdată. Altele vor urma în mod inexorabil de logic.

Ce o azi Ungaria? Răspunde „Budap. Hir-lap“ în numărul său de Crăciun între altele definiții una mai nimerită ca alta și cu cea următoare:

„Ungaria nici nu mai este chiar așa zicând stat, ci mai bine o întreprindere...

„Tisza Kálmán acolo a adus Ungaria încât a prefăcut „națiunea“ (adică: populațiunea în sensul adevărat. R. „Tr. P“) în două tabere: a exploatatorilor și a exploataților“...

In aceste puține cuvinte se reoglindește lucrurii de bine dispozițiunea de Crăciun a „națiunii singure alcătuitoare de stat“ și a clicelor ei.

Postulatele Cehilor. Nu se știe încă pozitiv dacă dieta Boemiei va fi deschisă la 27 c., cu un rescript special împărătesc, ca răspuns la adresa ce o înaintase, dieta în sesiunea trecută către Monarchul. Știrile se bat în capete unele pe altele în această privință.

Intru aceea, deputații cehi din Reichsrath se întorc acasă afară de un număr de concesiuni mici și cu următoarele două mai mari: Ministru de interne însuși contele Thun, a scos și pentru Silezia o ordonanță, prin care se ordănuiește egala îndreptățire a celor trei limbi din provincie, adică nemțească, cehă și polonă.

Totodată guvernul a luat în regia statului gimnaziul superior privat ceh din capitala Silesiei, Ohava (Troppau), pe care cehii îl întrețineau până acum din fonduri anumite pentru astfel de scopuri. Nu va ține mult și Ohava în curând se va preface într'un oraș cu caracter cehic, pe când astăzi are încă caracter nemțesc.

Presă despre moartea

LUI

George Cantacuzino

„Voința Națională“ a apărut în doliu, consacrat fiind întreg numărul de Mercuri memoriei marelui defunct.

Referitor la dispozițiunile luate de marele patriot încă pe când era în viață, eată ce cetim în „Voința“:

Printr'o scrisoare, care poartă pe plic mențiunea: „A se deschide de familie, îndată după moartea mea“ și încredințată amicului său, d. D. Protopopescu, G. Cantacuzino a luat în scris mai toate dispozițiunile în privința înmormântării sale, pe cari mai târziu le-a complectat prin dorințe manifestate prin viu grai.

Această scrisoare poartă data de Sâmbătă, 12 Septembrie 1898; iată dispozițiile cari se referă strict la ceremonie:

„Voiesc să fiu înmormântat cu carul cu doi cai, după cum s'au înmormântat și părinții mei.

„Un singur popă de mir va oficia.

„Invitațiuni mortuare nu se vor face.

„Decorațiuni nu se vor vedea la înmormântare, nici asupra mea, nici purtare pe pernă.

„Onoruri militare nu vor fi.“

După o serie de dispozițiuni privitoare la copii, urmează:

„Adaug, pentru a încheia, că nu va fi nici musică, nici cor la înmormântarea mea.“

Cea mai mare durere a lui, pe lângă că se despărțea de soție și de copii, pe cari îi adora, era că, simțindu-se greu atins și având presentimental că nu se va putea vindeca, prevedea că se va stinge înainte de a fi făcut țerei tot binele de care se simțea capabil.

„Drapelul“, a apărut în doliu și în frunte publică un articol din care scoatem următoarele:

Disparițiunea sa este o imensă pierdere atât pentru partidul liberal cât și pentru țară.

George Cantacuzino reprezenta o forță morală pe care înșiși adversarii săi cei mai implacabili, au recunoscut-o în totdeauna.

Pentru guvernul liberal din care el a făcut parte până la 1 Octomvrie trecut, golul lăsat de dl G. Cantacuzino, atât ca ministru de finanțe cât și ca om politic, a rămas și va rămânea încă mult timp anevoe de înlinit.

Nu chiar în ziua morții unui om de importanță lui G. Cantacuzino, se poate judeca în întregime opera și viața lui. Trebuie în totdeauna o oare-care distanță pentru ca figurile mari să se poată degaja și să se poată arăta cu toate liniile lor marcante.

Puțină istorie.

Domnule Redactor!

Dă-mi voie să îndreptez prin ziarul d-voastre atenția dlui Dr. Ioan Rațiu, desvelitorul de secrete familiare — naționale ale noastre, — asupra felului cum alți bărbați, dar' adevărați bărbați, ridicăți de alte popoare în fruntea mișcării lor naționale păstrau secretele intime, din familie cum s'ar zice, ale mișcării lor.

Cetesc adică în „Gazeta Transilvaniei“ de Duminecă (18 Dec. n.) „Pagini alese“, în care publică spicuirii „Din luptele Italianilor pentru libertate“.

Și în spicuirile din acest număr aflăm tocmai lucruri foarte actuale pentru scâlciații nostri „politici“ de la organul „autorizat“, odinioară adevărat autorizat și glorios, azi... o rușine față de mărirea apusă a numelui său!... Nici știință, nici înțelepciune, nici bun cumpăt, nici politică în înțelesul politic al cuvântului, ci numai — din gropi în gropi!

Dar' iată ce spune spicuirea „Gazetei“:

„Pe la 1830 Mazzini, inima și creierul mișcării italiene pentru unitate, a reușit să contopiască toate societățile secrete revoluționare-naționale, într'una singură mare, întinsă peste toată Italia, cu numirea „Juna Italie“.

„Comitetul diriguitor“ — scoate în relief „Gazeta“ — sta în Marsilia, deci în afară de patrie, formându-l însuși Mazzini cu refugiații principali concentrați acolo.

Înțeleg cei de la Sibiu? Comitetul care conducea mișcarea întreagă națională liberatoare își avea sediul în afară de patria mișcării, și îl forma Mazzini, inima și creierul lui, dimpreună cu refugiații concentrați acolo!

Ce zici d-ta, d-le Rațiu indirect, prin „organul“ d-tale, despre acești eroi ai patriei italiene, care au și ajuns a-și libera patria din sclăvie?

Zici, că au fost niște nebuni, criminali, infami, mici de suflet, oameni-desastre pentru patrie și neam!

Căci așa califici d-ta, cel mai presus și mai înțelept ca toate glorioasele pilde ale istoriei popoarelor ce și-au eluat libertate, — așa califici d-ta planul ce vi-se făcuse de a vă refugia și d-voastre în 1894 în afară de patrie, și a conduce de acolo poate cu și mai mare efect, mișcarea!

Luptătorii italieni trăiau într'o țeară carne din carnea lor și sânge din sângele lor, și totuși au fugit peste hotare, ear' d-voastră comitetul nostru național, care trăiți în mijlocul nostru dușinani rabiști și sâlbatici, zici că ați fi făcut o faptă „cri-

minală" de v'ati fi refugiat, și ați fost cu minți numai că ați șezut aici și ați mers după temniță de v'ati poelonit dușmanului?

Dar' în spicirile din același număr al „Gazetei” mai află și următoarele:

„Mazzini a făcut Statute pe sama societății sale mari în virtutea cărora *ti căți intrau în soci tate deponeau un jurământ în numele lui Dumnezeu și al patriei, că vor jertfi totul Italiei, că vor lucra cu condeiu, cu cuvântul, cu fapta, pentru scopurile societății, și, că întruimările și sfătuirile ce le vor veni de la bincuvătorii și conducătorii lor, le vor păstra cu sfințenie și chiar și cu prețul vieții vor coperi secretul a celor îndrumări!*”

Nu ți pare, D-rule Rațiu, că-ți sună în urechi ca o teribilă muștrare și remușcare aceste constatări scoase din istoria unui popor erou și a unei societăți ce a ajuns la triumf, — când d-ta, nu numai că n'ai coperit cu „prețul vieții” secretele sfătuirilor la cari oameni mari s'au pus cu d-ta, ci *le ai scos la piață!*

Dar' ectește numai mai departe acele instructive spiciri ale „Gazetei” din numărul numit, și vei mai afla lucruri, cu cari asemănând actuala d-tale „conducere politică”, va trebui să recunoști că ai dat zer rancunei pe scoțea interesului public.

Vei vedea că acei arangiatori ai mișcării naționale italiene, au știut așa de mult să se însufletească poporul, că membri societății (cari vor fi fost mii și mii) plăteau bucurii și *cutisafii* pentru coperirea trebuințelor mișcării, (nu să-și trimită numai oamenii cu străicuta la cerșit...), — și astfel cauza italiană a devenit iubită și celebră în Europa întreagă, *prin continuuile protestări sângeroase contra opresorilor.*

Dar' D-ta ce faci? stai și „regulezi” „averea” (vai de ea „avere”, care are mai multă datorie ca valoare!) națională, *ear' în popor, prin penele șuchiate ce ți-ai argajat, arunci tăciunele urii și a patimei deja de trei ani de zile.*

Și huliți și bajocorii pe adevărații politici cari erau în prag de a face toate arangementele splendide și serioase ale popoarelor luptătoare pentru libertate bajocorii pe toți cari au stat în fruntea marilor mișcări ce s'guduiseră opiniunea publică în Europa. Slavici, peana măească, e tratat ca un om criminal, Brote e „brânzar” și „siferant de lemne”, Lucaciu „statue zdrobită” (au zdrobit-o adevărat inmaculații în compania lu Dredean Ienö!), ear' bărbați providențiali sunt: Coroian, Dăian și Surtu, cari învêrt condeiu de parcă ar fi bătă.

Dela Brașov.

Tot în chestia Brașovenilor!

Brașov, 2/14 Decembrie 1898.

IV.

Noi, cei din cetate, nu licităm la simpatiile consistorului, din contră scărba ne cuprinde când cetim în organul consistorului absurdități ca: *biserica „Sf. Nicolae dă pentru școale 10000 fl.”* (recte va da în anul acesta pentru prima dată); *„dea și dl George B. Popp cele 10.000 fl. anuale la susținerea școalelor, și atunci să vorbească de competența sau necompetența de a reprezenta interesul lor.”* Am pune întrebarea: consortul Voina, Safu, Visicu au deus cele 40.000 fl. anuale pentru școale la consistoriu, de i-se permite se facă, ce voste cu școalele? Noi știm că la astfel de indivizi nu poate fi vorba de dat, ci numai de primit: au primit, primesc și vor primi și dela sfânta biserică a sf. Nicolae și de la școalele noastre

Și în fine încă o întrebare: *ce a făcut înimă cel mai mare al școalelor? Dăruirea Marole pentru școalele din Brașov?* Dacă ar fi în viață re osatul Popasu, vreînecul președinte al Eforiei școalelor, unchul dlui Maiorescu, ar face istoricul rentei, mai bine ca toate hrisoavele dela sf. Nicolae. Neuitatul Popasu împreună cu Diamandi Manole au agonisit și înmulțit averea școalelor în decurs de zeci de ani, și când tinerii administratori de la biserică sf. Nicolae șergeau praful de pe băncile școalelor din Brașov. Dacă ar trăi și ar putea vorbi regretatul Popasu ar spulbera pe acești ingrați, care pe bărbații, care au merite netăgălnite pentru școalele noastre, în loc să le pastreze recunoștința, li clevețesc și bajocoresc prin ziare, debitând lucruri false și tendențioase.

Și mai infam este modul, cum se vorbește în organul consistorial despre biserică nouă, zidită în Brașov-Cetate.

Parochienii dela biserică Sf. Adormiri din Cetate au purtat cu așa numiți Greci din Brașov un proces, care a durat aproape 100 de ani în decursul acestui proces ei au fost siliți să închidă capela lor proprie și să folosească cu Grecii împreună biserică Sf. Treimi, așa numită grecească. Procesul s'a pierdut, grație simpatiilor, de care să bucură Românii la toată autoritățile ungurești și parochienii dela Sf. Adormire mulți ani de zile au fost siliți să așeze slujba dumnezească într'o capelă din cimitierul din Groaveri, care aparține bisericii Sf. Adormiri.

Această situație nu era de suferit și după multe și neobosite stăruință din partea venerabilului paroch și protopop B. Babulescu, parochienii noștri au hotărât să zidească o biserică nouă românească în mijlocul pieții. De oare-ce și casa parochială, o clădire veche de sute de ani, dar' situată la locul cel de frunte trebuia să fie reconstruită, s'a decis pentru-ca să se sporească venitele parochiei, ca deolată cu biserică să se zidească și o casă parochială nouă.

Procesul de zeci de ani staise finanțele parochiei; prin sentența judecătorească eram condamnați să plătim 12.000 fl. Cheltueli procesuale, negustorii vechi cu dare de

mană, nu mai existau, parte erau morți, ear' din cei cari rămăseseră, mulți părăsiseră Brașovul, în urma situației create prin războiul vamal. Era deci uatural, că *biserica nu se puté clădi decât prin contribuiri marimmoase.* Și o spunem la locul acesta spre fala mizei noastre par-chii, că eu prea puține excepțiuni, *aproape toți parochienii și-au deschis puștile și cu toată dragostea și cu un zel creștinesc înce mai pomomit în vremile noastre ma erialiste, au contribuit mii și sute de fiorini.* Au contribuit și ați mulți cari nu aparțin parochiei noastre sume frumoase, pentru care le datorim vie recunoștință. Resultatul final a fost: *că am clădit în mijlocul pieții din Brașov o biserică frumoasă și o casă parochială impsuntă, care, fără a socoti valoarea terenului pe care s'a clădit, costă peste 100.000 fl.* Casa parochială singură aduce un venit de peste 5000 fl. din care să acoper cheltuelile parochiei. Este adevărat că am avut lipsă și de un împrumut de 25.000 fl.; acest împrumut, contabulat pe casa parochială, l-am contractat parte pentru ca să ne achităm de suma la care am fost condamnați prin sentența judecătorească în procesul cu Grecii, parte pentru că, neuscând la început rezultatul colectelor, voiam să așigurăm pe deplin reușita clădirii.

Ascultați, creștini ortodocși, preoți și învățători, organul bisericesc al arhiepiscopiei, care ar fi chemat în prima linie să recunoască astfel de fapte evlavioase, *ia în bajocorii li ai biserică, care aș zicând din minica clădesc biserică și case parochiale în valoare de zeci de mii fiorini, cari jertfesc pentru altare, icoane și odore sfinte bisericesti din pușta proprie mii și mii de fiorini, care nu cruță nici marea, nici osteneală, nici timp pentru ca să vadă înțeles un locaș Dumnezeesc, ba mai mult li destitue, li osândește și terfelește prin ziarul bisericesc.*

Întrebați la alte confesii, astfel proced autoritățile bisericesti cu parochienii de felul acesta și dacă veți auzi contrarul, atunci nu ne osândiți, când bietim în public pe asemenea clevețitori și nemernici.

În sifță încă un cuvânt la adresa autorului cu *suspicionările tendențioase și deruințurile infame, ce le debitează în public la adresa noastră.* În tot decursul campaniei ziaristice, ce se poartă pe tema procesului, organul Consistorului sistematic a căutat să inducă în eroare opiniunea publică, silindu-se a arăta, *că lucrăm în toniră cu ziaristica maghiară, când cu „Buda-pesti Hirlap”, când cu „Pesti Napló”, când cu guvernul ungar și cu toți apionii.*

Respingem cu indignație și cu toată energia astfel de insinuațiuni tendențioase. În toate chestiile naționale și bisericesti noi totdeauna ne-am facut datoria de românii buni și am luptat umăr la umăr cu fruntașii noștri naționali. La toate congresele și Sinoadele bisericesti am stărut pentru binele adevărat și pentru înflorirea așezămintelor noastre bisericesti. Românii buni am fost până acum, și românii buni vom rămânea până în ceasul din urmă. Aceasta nu se poate însă afirma și despre confidentul metropoliei din Sibiu, care la fiecare ocaziune, ori de câte ori s'a pus la

cale vre-o cauză mare națională sau bisericască, a încercat să o contracareze și a coborât-o în mod tendențios prin presa maghiară. Cunosc toți corifeii noștri că au stat în fruntea partidului național: Babeș, frații Mocsonyi și toți ceilalți președinți unelbirle meschine ale acestui iesuit.

Repetăm deci încă odată, că respingem cu indignație suspiciunile și insinuațiile infame la adresa noastră și li zicem: *We der Schelm ist, so denkt er.*

Diamandi-Manole.

G. B. Pop.

AFACEREA DE LA BRAȘOV.

Discursul dlui D. Sturdza

rostit în ședința Senatului de la 23 Noembrie și răspuns la interpelarea dlui Titu Maiorescu asupra refuzului de a plăti bisericii sf. Nicolae și gimnaziului din Brașov anuitatea ce li-se cuvine.

(Urmare.)

Di Take Ionescu, după cetirea acestui ordin ministerial cu dată, cu număr și cu semnătură, zicea următoarele:

„Ca câte-va zile înainte de a primi Ministerul, șeful școalelor române, ordinul din 18 Aprilie, primește un alt ordin, în care se spunea de către ministrul Wlassics cum a aflat Statul ungar că biserică Sf. Nicolae, prin urmare liceul, primeau ajutoare din România.”

Cu aceste cuvinte a introdus d-nul Take Ionescu actul al doilea, care documenta istoria rentei ce se da de Statul român bisericii și școalelor din Brașov și arată cum ministrul Wlassics a aflat despre plata acestei rente prin mine, fiind în opoziție, și prin mine, fiind ministru.

După ce cetise primul act cu dată, număr și semnătură, dl Take Ionescu dete cetire actului al doilea fără a-i anunța data și numărul, însă declarând că și acest actemana tot de la ministrul Wlassics. Și pentru ca oficialitatea și autenticitatea acestui act să fie bine întipărite în mintea auditorilor săi, în cursul cetirii acestui act, d-nul Ionescu intrerupând cetirea, a revenit, nu mai puțin de opt ori spre a accentua proveniența oficială și ministerială a actului.

După preambulul menționat, dl Take Ionescu zicea: — „Iată ordinul ministrului”. În urmă, după cetirea a câtor-va paragrafe intrerupea: — „Ministrul ungar face istoricul școalei române din Brașov”. Peste puțin zicea: — „Ordinul adaogă”. După ce cetia mai departe, dl Take Ionescu se opri și zicea: — „Veți vedea acum două afișuri preșise ale ministrului Wlassics”. După cetirea mai departe esclama: — „Am să mă plâng eu într'o adresă oficială la guvern străin, un guvern al României, e numit guvern conservator”. Sfârșind cetirea documentului său, dl Take Ionescu esclama: „Am închis cu cetirea documentelor și termina: cu acest raport oficial al ministrului de culte ungar.”

Dsa nu s'a oprit la cetirea acelor acte, ci a tras și concluziuni, mai ales din actul al doilea, pe care-l presinta ca pe cel mai important.

Concluziunile d sale erau următoarele:—1)

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”

„Teoria dramei”

Sub titlul de mai sus dl Dr. Iosif Blaga, unul din tinerii și harnicii profesori dela Brașov, a scris un volum de peste 300 pagini. Cu o deosebită claritate și întemeinduse pe o mulțime de izvoare, dl Blaga ne dă nu numai un tratat despre dramă, ci face și un complect istoric a acestui gen literar, arătând cum s'a născut și s'a dezvoltat drama.

Cetitorii noștri cunoase deja chipul sobru al scrierii dlui Blaga. Dsa a purtat o interesantă polemică, în ziarul nostru, tratând cu aceea ocazie despre „frumosul în artă” și atingând o mulțime de chestiuni estetice.

E de prisos deci să stăruim asupra celor ce autorul spune despre frumos; tot așa partea referitoare la dramă numai laude merită.

Ceea-ce face însă mai interesantă opera dlui Blaga și o ridică mult peste nivelul

chiar al cărților bune de școală e că dl Blaga analizează aproape toate dramele celebre atât de pe vremea clasicismului, cât și pe cele dela Shakespeare și până la Ibsen.

Analiza fină, ocupându-se de ceea-ce e caracteristic, judecata dreaptă și observațiunile foarte nimerite ale autorului fac ca cele două treimi din urmă ale cărții să fie cetite cu plăcere și folos, nu numai de studenții ei de orice cultivator al artelor frumoase.

Kată de ce recomandăm această carte tuturor cărturarilor noștri, ear' autorului trimitem felicitări pentru munca ce a deus întru a îmbogăți literatura noastră cu o carte de indiscutabilă valoare.

Tiparul cărții e foarte îngrijit; face cinste tipografiei Ciureu. Prețul este 1 fl. 80 cr. Se poate comanda dela autor.

Ochii Madonei.

Novelă de H. Bäcker.

(Urmare și fine.)

Trecură săptămâni — moartea se lupta cu junețea. Mari zăcea în delir și prin a-

ceasta află zdrobitul ei tată toată suferința ei, toată durerea ce li apăsa inima ei de virgină.

Pictorul nu să depărtă din Valdau. Și precum cineva așteaptă realizarea unei promisiuni delicioase așa ardea el de năsbădare să afle noutăți din edificiul școlii. Cu toate că primea tot vești nelăbucurătoare el totuși nu și perdu speranța, ei să mângâie.

„M'a refuzat, însă tot va fi a mea!”

Criza se apropie. Doctorul ridică din umeri și spuse cantorului că se poate spera că va merge spre bine, însă se poate aștepta și la un mare rău.

„D zeu e stăpân pe viață și moarte!”

Da D-zeu! Cătră El se întoarse bătrânul și îl rugă pentru viața unicului său copil — singura ființă ce o mai avea în lume, care li deveni de două ori atât de scumpă, decât a trebuit să și supoarte apriga sa soarte.

Mari se cufundă într'un somn adânc. Pareea a fi moartă. Cu mâinile împreunate și cu buzele spre rugăciunea credinciosul tată asculta respirația ei ușoară. Dar' totuși, în curând plămânii începură a funcționa mai puternic, buzele se redeschise puțin și o brașii ei căpătară o roșeață ușoară.

Cantorul luă biblia în mână și începu a ceti ceas după ceas, până noaptea târziu.

Atunci să mișcă bolnava și încercă să se ridice.

„Vrei ceva copila mea?”

„Apă!”

El li ajută să se ridice și li apropie paharul de buze. De odată ea făcu o mișcare repede, speriată li împinse la o parte, așa că apa să vărsă, ear' paharul căzu pe podin de să spar e tu bucăți și își pironi ochii mari deschiși asupra lui.

Mult încercatul bătrân se înfloră, căci crezu că frigurile încep din nou.

„Tată!” strigă Mari. „Tată, eu te ved, mi-am recăpătat earăși vederea! Mulțumescu!”

„Tu vezi, copila mea — vezi tu earăși!”

„Da, tată dragă! Acolo stai tu, ear' pe masă este biblia deschisă!”

Cantorul căzu în genunchi înălțând rugăciuni ferbinți de mulțumită, ear' Mari li cufundă ochii înundați de lumină, adâncă perină. Ea nu găsi cuvinte ea să și poartă esprima fericirea, numai din inima ei rebrăsuțită, să năta înmuri de laudă către cărmuitorul prea înțelept al sorții — Care le ca priu minune i-a luat deodată vederea și tot ca prin minune i-a redat'o earăși.

Într'o zi călduroasă de vară — Mari era p'atunci de 15 ani — cerul să năcără deodată cu nori grei întunecoși, o furtună

până la 1894, până la discursul lui de la Orfeu, guvernul ungar a crezut că subordinea școlilor de la Brașov încetase; — 2) că, grație discursului meu de la Orfeu, aflat starea adevărată a lucrurilor, că deca subvențierea nu încetase, — și 3) că, după venirea liberalilor la guvern, eu am fost guvernului ungar „o notă afirmativă cu menționarea sumei”.

Di Maiorescu vorbea despre cineva care a pus accentul: „acel cineva nu suat eu, ci este colegul d-sale, dl. Take Ionescu. Era o denunțare formală a d-nului Take Ionescu că eu, prin discursul de la Orfeu, nu mai în urmă ca ministru, aș fi făcut cunoscut guvernului ungar sumele ce școala biserica română din Brașov primeau de la statul român.

La această interpelare, cum vă aduceți aminte, am ră-puns imediat. Am mai fost apoi interpellat asupra aceleiași chestiuni: odată la Camera, de dl. Scortșescu și de două ori la Senat, de d. Petre Grădișteanu și de dl. Brăbețianu.

Să reamintesc pe scurt răspunsul meu de atunci.

Mai întâi, iadată după interpelarea d-lui Take Ionescu, mi am făcut rezervele mele asupra autenticității actului al doilea, care era chiar capul locului mi-a părut suspect; dar am declarat, cu toate acestea, că voi discuta acel act suspect ca și cum ar fi un act autentic.

Mai în urmă, publicându-se actul în „Monitorul Oficial” și în „Timpul” și citindu-l cu mare aminte, l'am declarat în ședință publică ca un act fals, și act fals va rămânea pentru prezent și pentru viitor! (Apause).

Falsul consistă în aceasta, nu că acest act nu a fost scris pe o hârtie și că nu există, dar că actul nu este al persoanei careia dl. Ionescu îl atribuie, cu insistență și cu o rea credință patentă. Falsul consistă în aceasta, că actul s'a declarat a fi un „ordin oficial” al ministrului de culte și de instrucțiune al Ungariei Wlassics, pe când el era o plăsmuire particulară a unui individ oarecare. Falsul era prezentat cu mult meșteșug, fără început, fără sfârșit, fără dată, fără număr, fără semnătură, dar afirmându-se mereu document oficial.

Oare nu ar conștine cine-va un fals, când ar prezenta un act de un conținut oare-care, ca fiind al d-lui Maiorescu, declarând că este scris și subscris de d-sa, pe când dl. Maiorescu nici a văzut, nici a cunoscut, nici a scris vre-odată un asemenea act?

Acest fals l'a comis dl. Take Ionescu. (Va urma.)

Curioasă boală.

Ni-se scrie din București:

Mai mulți cunoscători, cari nu cred să fi permis, mă asigură, că au văzut cu ochii o scrisoare adresată de dl. Dr. Ilie Dăian unui student universitar de aici, și în care acest scriitor popă-politicastro, ajuns astăzi sprigunul de căpetenie al „venerabilului președinte”, da următoarele dovezi de grandozitate incurabilă: Mai înteu întreabă pe un student, ce impresie a produs în

proaspătă cu trăsnete și fulgere, să deacă asupra satului Valdau. Mari decând era încă mică, avea frică de furtună și din cauza aceasta se ascunse în odaia de dormit a tatălui ei și își cufunda capul în perini astfel nu se auzeau așa de tare bubuiturile tunetului — însă un fulger nimeri teiul cel mare dinaintea școalei și îl despică până la rădăcini; sunetul lui a fost atât de puternic încât sgudui până și zidul casei. Fețele să speria atât de tare încât căzu într'un leșin adânc — și când să redeșteptă, nervii îi rămăseră paralizați, până în ziua aceea când — ea prin minune căzu într'o boală periculoasă și totuși vindecătoare prin oregulire a nervilor, scăpă de aceea osîndă îngrozitoare.

Intunerecul, care a zăcut pe ochii ei câțiva ani, era în fine delăturat, însă Mari nu putea cuprinde de-odată întregul ferice; pe încetul își aduse aminte de toate: că a fost bolnavă și din ce cauză ea provenit boala. O întrebare îi veni pe buze, un nume, dar se reținu.

„Ei, acum toate vor merge spre bine!” zise tatăl ei.

Aceleași cuvinte răsunară și în peptului ei. Viacolul stăpâna pădurea — ghețoasă încă ținea încremenite valurile pârâiașului

cercurile politice din capitala României epocală „destăinuire” din urmă a „Tribunei” și campania pornită pe baza acestei destăinuirii. Până aicea bine, admitem că dl. Dăianu „directorul” ziarului „acreditat al președintelui”, s'a adresat la cel mai bun izvor ce-i este accesibil pentru a se informa despre părerile cercurilor politice din România. Dar dl. „director” mai vestește lumii de aicea, că „Tribuna” va continua campania pornită și pune în vedere că după terminarea seriei de articoli (scrisă de studentul Scurtu) care se publică acum, va începe însuși Sfinția Sa o nouă serie, și astfel „Tribuna” va continua să combată cel puțin încă o lună de zile, fiind Sfinția Sa sigur, că în cele din urmă de aici îi va veni perirea dlui Sturdza, pe care nu întreținea de a-l onora cu epitetele cele mai... creștinești. Așa Sfinția Sa. Eu vă rog să-l asigurați că impresiile produse aici de Don Quichotadele „Tribunei” sunt și bune și rele. Bune, într'u cât amicii de aici ai cauzei naționale tot mai mult sunt de acord că retragerea dlui Dr. Rațiu din arena politică ar fi cel din urmă serviciu pe d-sa ar mai putea face cauzei. Ear' dată fiind calitatea modului în care îl susțin studenții și amicii d-sale, această retragere nu mai poate întârzi mult. Rea, într'u cât amicii cauzei naționale ar fi dorit o retragere mai onorifică septegenarului care a presădat cea mai frumoasă acțiune din ultimele noastre fapte politice, acțiunea Memorandumului, de cât aceea ce-i pregătise Scurtu și Dăianu Dumisale. Incolo nu e nimic de zis. Intenția de a răsturna actualul guvern liberal, prin articoli de ziare din Sibiu, tot Românuu trebuie să o gâsească generoasă. Cine nu s'ar bucura, când s'ar jovedi că Sfinția Sa părintele Dăianu e mai tare de cât partidul conservator și de cât disidența liberală, de cât Parlamentul și în cele din urmă chiar de cât M. Sa regele Carol I. Și chiar dacă n'ar izbui să dovedească aceasta, campania pornită le asigură voințelor din Sibiu, la toată întâmplarea, nemurirea. Se poate ajunge la nemurire și prin — ridicol.

Situația.

Tovarășul de luptă al lui Zichy Nándor, groful Eszterházy Miklós Móricz a trimis președintelui partidei populare, abatele Molnár, și el o scrisoare, în care condamnă aspru alăturarea partidului său la obstrucție și, zice, pria aceasta se periclitează, comunitatea economică a Ungariei cu Austria, ceea-ce slăbește puterea monarhiei întregi; dar și el face responsabil pentru stările de azi pe Tisza-Bánffy și sistemul lor. Intreg tonul scrisoarei este foarte dinastie d'aceia îi zice toate foile „aulic”, chiar însuși „Alkotmány”, prin aceea că reproduce un articol aspru din foaia partidei populare „Esztergom”.

Pe la cluburi și alte locuri unde fac politică patrioții, se ivesc ogramadă de combinații, unele mai sarbode decât altele

și troenit era locșorul de la marginea pădurei, unde Mari ședea de-atâtea ori și unde avusese atâtea visuri dulci, și a suferit așa de mult. — Albii fluterei ai iernei, fulgișorii de nea se isteau de geamurile din sat, ear' Mari învăluită în flanele călduroase ședea pe un fotel, lângă fereastră și privea la jocul lor selbatec.

Deodată să deschise ușa și pe pragul ei apăru acela — al cărui nume îl striga atât de des în fantasiile ei, pe care însă nu'l văzuse până acum cu ochi trupești. El este, aceasta i-o spune bătaile sălbatice a le iniției și cu un zimbet delicios, plin de ferice, privi la figura blândă și nobilă a tânărului bărbat.

„Mari!”

„Artur!”

„Madona, acum vrei să fi a mea?”

„Da, pentru totdeauna!” și îi încunjură gâtul cu brațele ei...

Afară crivățul viscoale, însă aci în lăuntru înflorea dragostea — floarea primăverei.

Traducere de Eugenia Pinciu.

Entre altele și cele despre compromisuri. Un independist Rátkay vroește să propună să se voteze lui Bánffy indemnity, de-o lună și în timpul acesta să se facă împăcare. Nimeni nu crede însă să fie adoptat acest proiect.

Pentru a moia opoziția, Bánffy a împrașiat prin agenți d'ai săi secreți următoarea șire de senzație: dacă nu va fi votat nici provisoriu bugetar, M. Sa va adresa un manifest la toate popoarele Ungariei, în toate limbile, pentru a plăti dări.

NOUTAȚI

Arad, 26 Decembrie n. 1898.

Mâne vom publica un articol subscris de dl. Ioan Slavici.

Ovreismul lui „Arad és Vidéke” merge așa de departe încât ia în bătae de joc pe onorații profesori dela seminarul din loc, care au subscris 120 fl. pentru monumentul Marelui Arhiepiscop Șaguna. Voi perciunaților dela „A. és V.” se știți că Șaguna n'a fost un „oiyas valaki”, „ori-cine” ci un cineva despre care înșiși profesorii unguri dela facultatea filosofică din Budapesta au preles cu cel mai mare respect.

Aoleu! Terminându-se „seria” de articoli cu care Dedu a canonit pe cititorii sei (dacă mai sunt!) deja înainte de lăsatul postului, „Tribuna” (în nrul dela 24 e) zice: „Campania ce am început în firul acestor articoli frește că nu se încheie cu atât. E un proces epocal ce trebuie săvârșit în mijlocul nostru și nu vom desista dela ținta noastră până ce nu'l vom desevirși. Seria s'a încheiat, dar' lupta nu'!”

Va să zică: vor lupta înainte până-l vor trânti pe dl. D. Sturdza.

Don Quichoți!

Cărcotași. Luând notiță de adunarea convocată pe Jonia trecută la Soborșin, contrații de la Sibiu au aierul de a imputa că de ce d-nii V. Mangra și Russu Șirianu n'au subscris și ei telegrama către împăratul.

Măișie și aceasta. Dar' d. Russu Șirianu a subscris telegrama expedită din Șiria, cercul electoral unde e ales delegat în conferența națională și unde și esercită dreptul de vot. Ar fi o lipsă de modestie să iscă lească toate telegramele câte se trimit M. Sale, mai ales că p' aici se vor convoca și în alte centre adunări. Numai dl. Elie ar fi capabil să se iscălească și el la toate.

Să întrebăm însă și noi una: De ce, acum este anul, d-nii dr. Rațiu și cu Dăianu nu au iscălit acea declarațiune protest redactată „la un pahar de bere” de cei 120 alegători, cari din patru cercuri electorale mai răspuseseră atunci la apelul d-lui dr. Rațiu?

Parastas. Sâmbătă în 24 Dec. st. n. e. leviu seminarului din loc au ținut parastas în memoria răposatilor Pavel Boja teolog c. III și a lui Nicolau Miclea teolog c. I. La parastas au luat parte și on. corp profesoral de la seminar. Dl. director Aug. Hamsea prin o cuvântare funebrală arată iubirea de colegialitate, dând elevilor recunoșcători față de colegii lor, învâțături frumoase. Parastasul se termină cu „în veci pomenirea lor”; răspunsurile funebrale le-a executat corul seminarial, ear' ca preoți, au servit Prea Cuvioșia Sa dl. Aug. Hamsea și dl. prof. I. Petran.

Acasă nedreaptă. În contra dlui Gheorghe Braja din Macea niște rău voritori și păcătoși au făcut arătare, că ar fi comis delictul de leșă majestate. Tribunalul d' aici l'a absolvat însă și tot așa a făcut și Curia. Iată la ce s'ă reduce palavrele foilor maghiare, care urlau în potriva preotului din Macea și în potriva întregii noastre preoțimi.

O bună porneală. Ungurii din Zimánd-iköz și din Szentleányfalva au petiționat la vice-comitele comitațului Arad în contra dărei impusă cu puterea pentru a se acoperi bețiile lui Krivány. Locuitorii acelor comune au declarat, că la nici un cas nu vor plăti noul arunc. Așa dar liberalii pseudo-kossuthiști care în contra voturilor Românilor au votat aruncul de 2%, s'ă-l plătescă.

Recunoștință meritată. Din prilegiul că dl. avocat George Lazar s'a mutat din Vinga la Arad, ocupând postul de fiscal al institutului de credit și economii „Victoria”, — comitetul parochial de la biserica gr.-or. română din Vinga, în ședința ținută la 6/18 Decembrie a. c. aprețind meritele și jertiele ce dănsul le-a făcut pentru biserică și școala confesională s'a simțit îndemnat a-i aduce mulțumită și recunoștință protocolară. Comitetul constată unanim, că un șir lung de ani dl. G. Lazar, ca președinte, a desvoltat o neobosită activitate în conducerea comitetului, lucrând cu zel și devotament pentru prosperarea bisericii și școalei ca cel mai puternic spriginitor al acestor așezăminte de cultură morală, religioasă și națională. Această recunoștință și mulțumită s'a comunicat dlui Lazar prin extras protocolar, subscris de parochul Petru Cimponer și notarul comitetului Dimitrie Petcovici. Ne cade bine constatarea meritelor și jertfelor dlui Lazar pentru biserică prin mărturisirea ce o face poporul însuș, mai ales că consistorul din Arad cu organele sale totdeauna s'au pus la mijloc combatând și împedcând alegerea lui de deputat în sinodul eparochial.

Afacerea Pulszky—Olschi. Scandalele provenite în urma tērguelilor făcute de Pulszky Károly, cel cu paralisă progresivă—nu se mai sfirșesc. Ministrul cultelor a însărcinat pe niște funcționari din departamentul său, ca să facă o invoială între el și anti-quarul Olschi. Aceștia însă au luat-o și ei pe urmele lui Pulszky, și în loc d'a face invoiala, au bătut câmpii prin Italia. Olschi, ca să și asigureze și mai bine pretensiunile a mai sequestrat și niște bani ai Ungariei, care au fost trimiși la consulatul din Milano. Ungaria se înțelege, că ear' a ajuns o țară de ris pe care presa din străinătate o batjocorește.

Vinuri falsificate în Szabadka. La negustorul de vinuri din Szabadka, Kosta Pál s'au aflat o mulțime de buți cu vinuri falsificate. Ca pretutindenea așa și la Szabadka, numai acum încep a se face cercetări mai minuțioase.

Comerciu ovreesc. În Pesta au fost confiscate vre-o 50 de piei crude, aduse din India. Pielele au fost infectate, ear' Ovreeii încă de ani de zile aduceau astfel de piei prin ce salubritatea publică a țării era și e foarte primejduită.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpeta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Iulius Schopper în Oravița (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Dr. Sterie N. Ciureu. X Pelikangasse — Nr. 10, Viena. Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

ULTIME ȘTIRI

În memoria lui G. Cantacuzino.

București, 23 Decembrie.

În urma propunerii dlui G. Meitani, s'a hotărât în unanimitate a i-se ridică lui George Cantacuzino un bust în incinta Senatului.

Ear Camera, în urma propunerii dlui Ciocazan, tot în unanimitate, a votat d-nei Elena G. Cantacuzino o recompensă națională (reversibilă asupra copiilor) de 1000 lei pe lună.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil Ioan Russu Șirianu.

Bibliografie

Gramatica română pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. *Sintaxa*. Arad, 1898. Editura autorului. Prețul: 60 cr. v. a. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului“.

*

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul I. 1881—1896. Edițiunea academiei Române. București 1897.

*

„Biblioteca Noastră“ de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fiecare lună.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări“, novelete. — Nr. 2 Iosif Bălan, „Jancu de Hunyad“, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză“. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese“. — Nr. 6. N. Maco-vișteanu, „Dela Sate“, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!“ comedie. Nr. 8—9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor“, Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice“, Nr. 11—12 E. Hodoș, „Cântece Bănățene“, cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tratatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1858

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 10 Septembrie până a 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

*

Bibliografie. Gramatica română pentru școalele primare, de profesorul Ioan Petran Partea I. Proposițiunea simplă curată. Cartea a apărut în editura autorului în Arad. Prețul unui exemplar 15 cr. v. a.

*

A apărut: „A fugi!“ Polca franceză pentru piano, de Sext Camil Negrea.

Venitul curat e destinat pentru augmentarea fundațiunii „Leontina F. Negrutiu“, a cărei menire este: prevederea cu cărți și recuzite de școală a elevilor române mai sărace și mai vrednice prin purtare și progres, cari frecventează școala de fetițe română din Blaș. Prețul unui exemplar: 25 cr.—50 bani.

Se poate procura trimițând înainte prețul plus 5 cr.—10 bani pentru porto, de la: Tipografia Seminarului gr. cat. Blaș, (Balázsfalva.)

A apărut!!

și se află de vânzare la administr. „Tribuna Poporului“.

Lupta pentru drept

de Dr. Rudolf Ihering traducere de Teodor V. Păcățian cu prețul de 1 fl. exemplarul plus porto postal.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“**Imprumuturi ieftine pe amortisație**

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși l-am implinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5% pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220 14—56

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fânt Nr. 5, vis-à-vis cu moara Szűchenyi.

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente
NOTE

Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“ A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci
PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.